

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
23 april 2019

Ons kenmerk
DOS-2015-0005387/
PZH-2019-689374492

Bijlagen
-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Voortgang project Leiding over Oost.

Geachte Statenleden,

Op 30 januari jl. hebt u ingestemd met het aangaan van de Bestuursovereenkomst LoO met de gemeente Rotterdam. Ons college wenst u op de hoogte te stellen van de laatste ontwikkelingen.

Vanwege de aanbesteding, de financiële belangen van de Provincie en van de gemeente Rotterdam, de commerciële belangen van het Warmtebedrijf en derden wordt deze informatie aan uw Staten (deels) onder geheimhouding verstrekt, deze brief is aanvullend op de brief die wij u op 17 april hebben verzonden

Inleiding

Conform planning is op 8 februari jl. de aanbestedingsprocedure voor de aanleg van de Leiding over Oost (LoO) van start gegaan met het publiceren van de zogenaamde Selectieleidraad. De volgende formele stap is het publiceren van de gunningsleidraad, dit stond gepland op 4 april. Het Warmtebedrijf (WBR) heeft deze stap in het aanbestedingsproces niet kunnen zetten. Dit^{1/5} vanwege een gerezen verschil van inzicht tussen het Warmtebedrijf en de gemeente Leiden over het te volgen leidingtracé door deze gemeente. Pas wanneer duidelijk is hoe het tracé loopt, en duidelijk is wat de impact hiervan is op de planning en het budget van het project, zal de aanbesteding voortgezet kunnen worden. Deze gang van zaken heeft gevolgen voor de planning. Ons college heeft samen met de gemeente Rotterdam geconcludeerd dat het momenteel nog onduidelijk is of het project Leiding over Oost nog binnen de kaders valt van het Staten- en Raadsbesluit. Om hier een oordeel over te kunnen geven, zijn enkele beheersmaatregelen genomen, die in het vervolg nader worden toegelicht.

Tracé/vergunningverlening Leiden

Het Warmtebedrijf heeft vanaf 2016 met de gemeente Leiden aan een tracé gewerkt. Hiervoor is indertijd gezamenlijk een variantenstudie uitgevoerd met als conclusie dat het beoogde tracé het voorkeustracé is van beide partijen. Op basis van dit tracé heeft het Warmtebedrijf de noodzakelijke onderzoeken v.w.b. archeologie, bomen, etc. uitgevoerd en een

omgevingsvergunning aangevraagd en verkregen. Begin maart bleek dat de gemeente Leiden inmiddels een voorkeur heeft voor een nieuwe variant omdat zij op het oorspronkelijke tracé reeds ook verplichtingen jegens andere partijen is aangegaan. Er vindt op dit moment intensief ambtelijk en bestuurlijk overleg plaats met de gemeente Leiden om hiervoor een oplossing te vinden. Dit proces dient, naast duidelijkheid over het aan te leggen tracé, ook duidelijkheid te bieden over de doorlooptijd van de publiekrechtelijke procedures.

Deze situatie in Leiden betekent dat een cruciale set aan aanbestedingsdocumentatie, met daarin het uitgewerkte tracé, niet gepubliceerd kan worden en er vertraging optreedt in het proces. Zonder onherroepelijke vergunningen kan de financiering niet rondkomen, kan de aannemer geen prijs afgeven en niet boren voor het gesloten dijkseizoen. Daarmee kent het project slechts twee boorseizoenen voor de fatale datum van 1 januari 2022. Dit wordt als te kort ervaren voor het nemen van een finaal investeringsbesluit (FID). WBR heeft met Nuon afgesproken dat er vanaf 1 januari 2022 havenwarmte in Leiden moet zijn. Indien deze datum niet wordt gehaald, dan kan Nuon het contract met WBR opzeggen. Dit alles leidt tot de gezamenlijke conclusie met de gemeente Rotterdam dat de aandeelhouders momenteel niet beschikken over een realistische planning. Dat de planning niet wordt gehaald acht ons college uiteraard een zorgelijke ontwikkeling. Het is echter nog te vroeg om te concluderen dat het project buiten de kaders van het statenbesluit treedt. Om te kunnen bepalen of en in welke mate er buiten de kaders wordt getreden, is het nodig meer duidelijkheid te verkrijgen over:

- De planning
- De vergunningen langs het gehele tracé
- De bancaire financiering
- De verdragingskosten
- De prijs die de markt offreert voor de aanleg van de leiding

Gezien deze onduidelijkheid bij de stand van zaken, menen wij samen met de gemeente Rotterdam dat uitwerking van deze zaken benodigd is alvorens onomkeerbare besluiten te nemen.

Interim-CEO en bezetting Raad van Commissarissen

Het vergunningentraject is primair een verantwoordelijkheid van de vennootschap Warmtebedrijf Rotterdam en de statutair verantwoordelijk directeur. Naar aanleiding van bovenstaande problematiek hebben wij besloten de voortgang van alle benodigde vergunningen en bestemmingsplannen langs het tracé intensief te monitoren en te laten controleren. Hierbij zijn ook buiten de gemeente Leiden nog enkele knelpunten ten aanzien vergunningen en bestemmingsplannen aan het licht gekomen. Gezien deze ontwikkelingen heeft het college in overleg met medeaandeelhouder Rotterdam en de Raad van Commissarissen (RvC) besloten dhr. W.C.H van Lieshout (voormalig CEO van het afval- en warmtebedrijf HVC) als interim-CEO aan te stellen met de opdracht in kaart brengen wat de consequenties van de huidige situatie zijn voor het project en het bedrijf, en met een voorstel te komen voor een realistische planning. Dit betekent dat de huidige CEO geen statutaire positie meer vervult en ressorteert onder de interim CEO. De aanstelling van dhr. van Lieshout is voor drie maanden. Voor de periode daarna wordt gewerkt naar een meer permanente oplossing.

De voorzitter van de RvC heeft enkele weken geleden aangegeven te stoppen. Er wordt momenteel een nieuwe voorzitter van de RvC geworven.

Provinciaal Inpassingsplan (PIP)

Om meer regie op het publiekrechtelijke traject te krijgen, en om de betrokken gemeenten te ontlasten, onderzoeken wij de mogelijkheid van een provinciaal inpassingsplan (PIP).

Capaciteitsvergroting

Mede op verzoek van de betrokken gemeenten in de regio hebben wij een voorstel voor de aanleg van een bredere leiding met meer capaciteit onderzocht. Dat betreft een 500 mm in plaats van een 400 mm leiding. Er is hierover gesproken met gemeenten uit de Leidse regio verenigd in Holland Rijnland, en de groep Oostland gemeenten langs het tracé tussen Rotterdam en Leiden. Uitkomst hiervan is dat regiogemeenten beseffen dat hiervoor investeringen gedaan moeten worden, maar dat zij niet in staat zijn gebleken dit gestand te doen in het korte tijdbestek dat hiervoor stond, vanwege de lopende aanbestedingsprocedure.

Wij gaan ons nu met deze gemeenten concentreren op de vraag hoe de huidige 400 mm leiding optimaal benut kan worden. Dit proces kan resulteren in:

- Het reserveren en contracteren van capaciteit op de 400mm leiding
- Bij een vertraagde aanbesteding, kan mogelijk alsnog worden overgegaan tot een 500mm leiding met het daarbij benodigde commitment van de regiogemeenten.

netbeheer

Zoals toegezegd in uw vergadering van 30 januari jl. is in een (concept) overeenkomst, waarover overeenstemming is met de gemeente Rotterdam en WbR, –overeenkomstig motie nr. 857- opgenomen dat op de LoO, als onderdeel van het regionaal warmtesysteem open toegang en onafhankelijk netbeheer van toepassing is.

Via de Projectbijeenkomsal zal worden geregeld dat binnen enkele jaren zal zijn toegewerkt naar een regionaal hoofdinfrastructuur voor warmtetransport in de provincie Zuid-Holland waarbij de open en non-discriminatoire toegang is geborgd en een onafhankelijk netbeheerder deze uitgangspunten bewaakt. In de concept-overeenkomst is verder opgenomen dat onder een open en non-discriminatoire toegang tot het regionaal warmtesysteem wordt verstaan dat toegang tot het warmtesysteem wordt geborgd voor bronnen en afnemers en dat nieuwe partijen (onder voorwaarden) kunnen toetreden, zonder onderscheid te maken tussen die partijen.

De datum van realisatie van de regionale hoofdinfrastructuur voor warmtetransport met bijbehorende open en non-discriminatoire toegang en de onafhankelijk netbeheerder is in het belang van een gedegen uitontwikkeling en realisatie van zowel de LoO als de Leiding door het Midden (LdM), en gekoppeld aan het volledig in gebruik zijn van de LdM (hetgeen naar verwachting later zal zijn dan het volledig in gebruik zijn van de LoO). Dit zal uiteraard anders zijn als wet- of regelgeving in werking treedt die op een eerder moment centrale regie en sturing en/of open en non-discriminatoire toegang oplegt. Via de Green Deal Marktmodel en Netbeheer zijn wij over deze wet- en regelgeving in gesprek met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Staatssteun

Het belangrijkste vraagstuk ten aanzien van het staatssteundossier is in hoeverre de bijdrage vanuit de overheden onder bestaande vrijstellingen valt of dat er via een apart, langdurig, traject goedkeuring aan de Europese Commissie (EC) gevraagd moet worden. Dat deze goedkeuring uiteindelijk verkregen zal worden lijkt waarschijnlijk. Inmiddels is ook het ministerie van Economische Zaken en Klimaat nauw betrokken bij deze overwegingen gezien mogelijke wetswijzigingen die hierop van invloed kunnen zijn.

Huidige financiering en liquiditeit

De komende maanden zullen de aandeelhouders conform de afspraken uit de Bestuursovereenkomst in de liquiditeitsbehoefte van het bedrijf voorzien. Deze afspraken voorzien in de financiering en liquiditeit tot en met medio 2019, ons college heeft binnen deze afspraken op 9 april jl. besloten hiertoe middelen beschikbaar te stellen; indien er verdere vertraging optreedt, zullen hier nieuwe afspraken over gemaakt moeten worden.

Stand van zaken bancaire financiering

Rabobank Project Finance is door WBR aangesteld om de bancaire financiering op te halen. De Rabobank heeft na bestudering van de business case aangegeven dat zij verwachten dat er € 94 mln. aan bancaire financiering op te halen valt, en dat door middel van benutting van de Energie Investeringsaftrek (EIA) een additioneel voordeel van maximaal € 10 mln. mogelijk is. Voor de benutting van de EIA zal door WBR een sale-and-leaseback constructie met een entiteit van de Rabobank moeten worden aangegaan, omdat de winstcapaciteit van WBR zelf te laag is. De haalbaarheid en wenselijkheid van zo'n constructie wordt verder onderzocht.

Vertragingskosten: Uniper en Nuon

Om inzicht te krijgen in de vertragingskosten is door Nuon en WBR aan Uniper gevraagd duidelijk te maken wat de kosten zijn van het langer leveren van warmte vanuit hun gascentrale in Leiden. Deze offerte is, met enkele weken vertraging, begin april door Uniper aan Nuon uitgebracht. Uniper heeft aan Nuon echter geheimhouding opgelegd waarmee het voor WBR en haar aandeelhouders op dit moment nog onduidelijk is wat de inhoud van deze offerte is. Uniper geeft aan dat deze geheimhouding vanuit het hoofdkantoor in Duitsland is opgelegd. Op korte termijn vindt overleg plaats tussen Uniper, Nuon en WBR om deze impasse te doorbreken.

Conclusie

Het voorgaande overziend komen we tot de conclusie dat er enkele zorgelijke ontwikkelingen zijn, met name rondom de vergunningverlening en de onduidelijke gevolgen voor de planning. Ons college heeft samen met de gemeente Rotterdam de beheersmaatregelen getroffen die binnen de mogelijkheden van de aandeelhouders vallen. Naast de hierboven genoemde personele wijzigingen, vergt dit ook meer intensieve monitoring van bijvoorbeeld het vergunningenproces. Dit om zo snel mogelijk te kunnen duiden of en in welke mate de ontwikkelingen binnen de door uw Staten gestelde kaders vallen. Wij hebben de griffie gevraagd of er op korte termijn een technische sessie mogelijk is om de stand van zaken nader toe te lichten.

Financiële en juridische consequenties / aspecten:

Aangezien het belang van het openbaar maken van deze brief niet opweegt tegen het financieel belang van de provincie en ter voorkoming van onevenredige benadeling van derden, wordt

